

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA PRORAČUN

Sektor za proračun

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 64 72

F: 01 369 65 98

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

Sklad 05 – ustanova za družbene naložbe

Britof 469
4000 Kranj

Številka: 092-129/2014/

Datum: 28. 4. 2014

Zadeva: Informacija glede možnosti sklenitve pogodbe o odstopu terjatve v zavarovanje zaradi morebitne nezmožnosti poplačila kreditov

Zveza: elektronska pošta z naslovom Cesijska pogodba v primeru premostitvenih kreditov, z dne 7. 4. 2014

V zvezi z vprašanjem glede možnosti, da bi prejemniki javnih sredstev in sredstev EU sklenili pogodbo o odstopu terjatve, s katero bi zavarovali morebitno nepoplačilo (premostitvenih) kreditov, podaja Ministrstvo za finance v okviru svoje delovne pristojnosti razlago kot sledi v nadaljevanju.

V izhodišču velja pojasniti, da se za sredstva EU štejejo sredstva, ki so namenjena za financiranje skupnih evropskih politik in jih država prejme iz Evropske unije ter druga sredstva iz proračuna EU (v nadaljevanju: namenska sredstva EU). Zaradi načina plačevanja izdatkov, ki se v skladu z drugim odstavkom 22. člena Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007 – 2013 (Uradni list RS, št. 17/09, 40/09, 3/10, 31/10 in 79/10, v nadaljevanju: Uredba) izvaja z zalaganjem sredstev iz državnega proračuna in kasnejšim povračilom upravičenih izdatkov v skladu s 23. členom Uredbe, imajo izdatki v zvezi z namenskimi sredstvi EU naravo (javnih) proračunskih sredstev in se zanje uporabljajo enaka pravila.

Predmetna razlaga je podana ob predpostavki izpolnjenega pogoja posojiljemalčeve nesposobnosti povračila najetega posojila in s tem prehoda terjatve iz pravne sfere posojiljemalca v sfero posojilodajalca.

V skladu s krovno določbo 7. člen Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13 - popr. in 101/13, v nadaljevanju: ZJF), ki opredeljuje pravni temelj proračunskih izdatkov je treba sredstva proračuna uporabljati za namene, ki so določeni z zakoni oziroma občinskimi odloki ter drugimi predpisi.

Obvezna opredelitev namena financiranja je v okviru določb o postopkih dodelitve sredstev subvencij, posojil in drugih oblik sofinanciranj iz državnega proračuna določena v 2. točki prvega odstavka 229. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike

Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 - ZIPRS1011 in 3/13, v nadaljevanju: Pravidnik).

Dodatno k ureditvi pravnega temelja porabe sredstev državnega proračuna vsebujejo predpisi Evropske unije oziroma na podlagi teh predpisov sprejeta slovenska zakonodaja v zvezi s črpanjem namenskih sredstev EU posebna oziroma dodatna pravila.

Tako Uredba, enako kot Pravidnik, v okviru opredelitve obveznih sestavin pogodbe o sofinanciranju v osmi točki 13. člena določa, da mora biti v pogodbi o sofinanciranju obvezno naveden namen, za katerega so sredstva dodeljena. V zvezi z opredelitvijo upravičenih izdatkov Uredba v tretjem odstavku 33. člena nadalje določa, da je posamezen izdatek upravičen samo, če je nastal zaradi operacije, ki jo je potrdil organ upravljanja, Evropska komisija oziroma oseba v pristojnosti organa upravljanja, in v skladu z merili, ki jih določi nadzorni odbor. Glede tega Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju: Navodila) v okviru splošnih določb določajo, da so stroški in izdatki upravičeni, če:

- so z operacijo neposredno povezani, so potrebni za njeno izvajanje in so v skladu s cilji operacije;
- so dejansko nastali: za dela, ki so bila opravljena; za blago, ki je bilo dobavljeno; oziroma za storitve, ki so bile izvedene;
- so pripoznani v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika; nastanejo in so plačani v obdobju upravičenosti;
- temeljijo na verodostojnih knjigovodskih in drugih listinah in
- so izkazani v skladu z veljavnimi pravili Skupnosti in nacionalnimi predpisi.

Posebna pravila glede upravičenosti oziroma neupravičenosti posameznih stroškov oziroma izdatkov za vsak posamičen primer so podrobneje razdelana v okviru ureditve posebnosti posameznih skladov.

V skladu z navedenim mora torej vsak izdatek iz proračuna imeti dvojno oziroma trojno pravno podlago. Izdatek mora biti tako predviden v splošnem pravnem aktu (zakonu), v proračunu ter v posamičnem pravnem aktu (odločbi, pogodbi oziroma drugem enakovrednem pravnem aktu).¹

V vsakem konkretnem primeru je tako za presojo (ne)namenskosti porabe javnih sredstev relevantna opredelitev namena izdatka bodisi v splošnem pravnem aktu bodisi v posamičnem pravnem aktu, ki je izdan ali sklenjen na podlagi splošnega pravnega akta in je podlaga za izplačilo iz proračuna.

Glede na to, da je odločitev o (ne)namenski porabi javnih sredstev v vsakem konkretnem primeru odvisna od namena dodelitve sredstev, enaka obravnava vseh posamičnih primerov in enoznačen odgovor na vaše vprašanje ni mogoč.

Vseeno pa je glede na vse navedeno v zvezi s predlaganim odstopom terjatve v zavarovanje poplačila posojila Ministrstvo za finance mnenja, da je tovrstno zavarovanje za morebitno neizpolnitev obveznosti glede na strogo določene namene porabe javnih sredstev (vsaj) vprašljivo, saj se kot namen dodelitve proračunskih sredstev navadno ne opredeljuje zavarovanja za poplačilo obveznosti.

¹ Cvikl M. M., Zemljič P., Zakon o javnih financah s komentarjem, druga, dopolnjena in spremenjena izdaja, Bonex Založba, Ljubljana, 2005, str. 117.

Prav tako terjatev iz naslova dodeljenih javnih sredstev po mnenju Ministrstva za finance ne predstavlja ustrezne oblike zavarovanja izpolnitve obveznosti, saj zaradi načina izplačevanja proračunskih sredstev z vnaprejšnjim preverjanjem upravičenosti izdatkov in povračilom zgolj upravičenih in dejansko nastalih izdatkov, ni gotovo, da bo terjatev (v prvotno predvideni višini) sploh nastala in bo izplačilo iz proračuna opravljeno.

V zvezi z navedeno problematiko velja na koncu opozoriti, da ima v skladu z drugim odstavkom 55. člena ZJF proračunski inšpektor pooblastilo, da z odločbo izreče ukrep, s katerim se zahteva vračilo sredstev, v kolikor se pri proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva uporabljena v nasprotju z zakonom ali proračunom.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Peter Jagodič

mag. Saša Jazbec
generalna direktorica

